

M NIT R

Track II Monitor โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ฉบับที่ ๔/๖๕ (๑๖ - ๓๐ พ.ย.๖๕)

“Global Initiative on Data Security ของจีน กับความเข้าใจผิดและการบิดเบือนข้อมูล 3 ประการ”

หลังจากที่จีนได้เสนอข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัยของข้อมูล (Global Initiative on Data Security) โดยประสงค์เพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งต่อต้านการจารกรรมสอดแนมข้ามชาติ รวมทั้งออกกฎและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยและการปกป้องข้อมูล จีนมีความกระตือรือร้นที่จะสำรวจกรอบความร่วมมือในระดับสากล มุ่งมั่นที่จะสร้างกลไกและสร้างสมดุลการพัฒนาข้อมูลให้มีความปลอดภัย ประเทศต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องยกระดับการสื่อสารและการประสานงาน สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการกระชับความร่วมมือ ซึ่งประชาคมระหว่างประเทศบางส่วนยังมีความเข้าใจผิดและบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับข้อริเริ่มระดับโลกของจีนด้านความปลอดภัยของข้อมูล ฝ่ายจีนจึงได้มีการชี้แจงถึงความเข้าใจ ดังกล่าวฯ

 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2564 ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำกลุ่ม G20 ครั้งที่ 16 ได้กล่าวสุนทรพจน์ที่สำคัญ ประเด็นที่จีนได้เสนอข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัยของข้อมูลโลก (Global Initiative on Data Security) เพื่อหารือและพัฒนามาตรฐานระเบียบระหว่างประเทศในการกำกับดูแลข้อมูลทางดิจิทัลเพื่อสะท้อนเจตจำนง และเคารพผลประโยชน์ของทุกฝ่าย ทั้งยังส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง ยุติธรรมและไม่เลือกปฏิบัติในการพัฒนาดิจิทัล นับตั้งแต่เปิดตัวเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2020 Global Initiative on Data Security ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากทุกฝ่าย ในประชาคมระหว่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ให้การตอบรับและสนับสนุน แต่ยังมีบางส่วนเข้าใจผิดและบิดเบือนเกี่ยวกับข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัย (Global Initiative on Data Security) อยู่ โดยจากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญของ CICIR นั้น ความเข้าใจผิดและการบิดเบือนข้อมูล 3 ประการ มีดังนี้

 ความเข้าใจผิดที่ 1: ข้อริเริ่มดังกล่าวนั้นกล่าวถึงข้อกังวลหลักของจีนเท่านั้น บริบทของสถานการณ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์จีน-สหรัฐฯ บางกลุ่มเชื่อว่าความคิดริเริ่มนี้เป็นเพียงแค่การกล่าวถึงข้อกังวลหลักของจีน โดยมองว่าข้อริเริ่มนี้เป็นการตอบโต้สหรัฐฯ ในเรื่องสงครามเย็น ทางวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี การแยกจีนออกจากสหรัฐฯ ในด้านเทคโนโลยี (Technology Decoupling) ระหว่างการยับยั้งเทคโนโลยี และกิจการอินเทอร์เน็ต (Internet Enterprise) ของจีน

ในระดับสากล ซึ่งเป็นการดูแลความเสี่ยงที่ทันสมัย รูปแบบและคุณค่าของข้อริเริ่มดังกล่าว โดยในยุคของดิจิทัล ความสำคัญของข้อมูลไม่จำเป็นต้องมีความซับซ้อน ภายใต้เบื้องหลังข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ขึ้น (Big Data) การจัดการข้อมูลรูปแบบเดิมไม่สามารถรับมือกับการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การโจมตีทางไซเบอร์ และการก่ออาชญากรรมที่กำลังเพิ่มมากขึ้น ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูล เช่น การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล การละเมิดต่อสิทธิความลับทางการค้า และภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติผ่านทุกแง่มุมของการผลิต การเก็บรักษา และการไหลของข้อมูล ในขณะเดียวกัน การบูรณาการและการเปิดกว้างของข้อมูลยังทำให้ความเป็นเจ้าของข้อมูลมีความซับซ้อนมากขึ้น อันนำไปสู่ปัญหาทางกฎหมายและธรรมาภิบาลทางสังคม เช่น การใช้ข้อมูลในทางที่ผิด นอกจากนี้ ในมุมมองของคุณค่าทางยุทธศาสตร์ของข้อมูล บางประเทศรับเอาความคิดแบบเกมส์ที่ต้องมีผู้แพ้ ผู้ชนะ (Zero-Sum game) โดยยกระดับการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ในมิติข้อมูล (Data Domain) ทำให้เรื่องความปลอดภัยของข้อมูลเป็นประเด็นทางการเมือง สองมาตรฐานและสร้างวงเล็ก ซึ่งจะนำมาซึ่งความไม่มีเสถียรภาพต่อการไหลและความมั่นคงของข้อมูลในระดับโลก ความมั่นคงของข้อมูลเป็นความกังวลร่วมกันของทุกประเทศ ซึ่งในปัจจุบันมีมากกว่า 100 ประเทศที่มีกฎหมายและกฎหมายในเรื่องความมั่นคงและการป้องกันข้อมูล ทุกฝ่ายในการประชุมประชาคมระหว่างประเทศ ได้แสวงหาความร่วมมือในระดับนานาชาติ และมุ่งมั่น

ที่จะสร้างกลไกที่มีธรรมาภิบาลที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและความมั่นคงของข้อมูล (Data Development Security) จีนจึงได้เสนอข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัยของข้อมูล (Global Initiative on Data Security) เรียกร้องให้ทุกรัฐให้ความเท่าเทียมต่อการพัฒนาและความมั่นคง ใช้แนวทางที่สมดุลเพื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ความเข้าใจผิดที่ 2: ข้อริเริ่มดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะ "เป็นคำพูดไม่ใช่การกระทำ" มีบางส่วนที่ยังเชื่อว่าข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัย เป็นคำแถลงเกี่ยวกับจุดยืนของจีน ซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะส่งเสียง และเป็นการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าเนื้อหาสาระ โดยกล่าวว่า จีนจะยังคงมุ่งเน้นไปที่การเก็บข้อมูลไว้ในประเทศ (Data Localization) และเสริมสร้างการกำกับดูแลข้อมูลภายในประเทศมากกว่าที่จะทำให้เกิดความก้าวหน้าในความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งจีนตอบโต้ด้วยข้อเท็จจริงว่า นับตั้งแต่มีการเสนอข้อริเริ่ม จีนได้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการรักษาความปลอดภัยข้อมูล และการกำกับดูแลด้านดิจิทัลอย่างแข็งขัน โดยในเดือนพฤศจิกายน 2020 จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอีก 15 ประเทศได้ลงนามในความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ซึ่งบรรจุฉันทมติเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลไว้ในประเทศ (Data Localization) และในเดือนมกราคม พ.ศ. 2564 อาเซียนได้ประกาศกรอบการจัดการข้อมูลของอาเซียน และข้อสัญญาต้นแบบอาเซียนสำหรับการไหลของข้อมูลข้ามพรมแดน ซึ่งกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการไหลของข้อมูลข้ามพรมแดนในหมู่สมาชิกอาเซียน และเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2564 จีนและสันนิบาตอาหรับ (League of Arab States: LAS) ร่วมกันประกาศข้อริเริ่มความร่วมมือระหว่างรัฐอาหรับ-จีน ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลโดยสันนิบาตอาหรับ ได้เน้นย้ำว่าจีนเป็นพันธมิตรที่สำคัญของประเทศอาหรับ และชื่นชมข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัยของข้อมูล นอกจากนี้ ในการประชุมสุดยอดผู้นำ G20 ครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมานี้ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้กล่าวว่า จีนให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านเศรษฐกิจดิจิทัล และได้ตัดสินใจสมัครเข้าร่วมข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) และจีนพร้อมที่จะทำงานร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างเป็นระบบ

ความเข้าใจผิดที่ 3: ข้อริเริ่มดังกล่าวมีเป้าหมายที่จะแสวงหาการครอบงำของจีนในระบบกฎหมายใหม่ ซึ่งนับตั้งแต่มีการเสนอข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัยของข้อมูล จีนได้ส่งเสริมการกำกับดูแลข้อมูลและได้ออกกฎหมาย รวมถึงระเบียบข้อบังคับ

ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของข้อมูล เช่น กฎหมายด้านความปลอดภัยของข้อมูลของสาธารณรัฐประชาชนจีน กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองความปลอดภัยด้านข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในขณะเดียวกัน จีนยังส่งเสริมธรรมาภิบาลในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลภายใต้กรอบของสหประชาชาติ และสิ่งนี้ทำให้เกิดความเห็นว่า รัฐบาลจีนกำลังเสริมสร้างอิทธิพลของตนอย่างต่อเนื่องในข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันด้านกฎระเบียบของข้อมูลที่ทำผ่านความพยายามทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อแสวงหาการครอบงำในระบบกฎหมายระหว่างประเทศใหม่

ในยุคดิจิทัล เนื่องจากการสร้างกฎหรือการสร้างกลไกการจัดตั้งกฎระเบียบนานาชาติโดยพื้นฐานของฉันทมติ ดังนั้น จีนจึงเริ่มต้นด้วยการแสดงถึงการเป็นรัฐที่มีความรับผิดชอบ ในการตอบสนองต่อข้อกังวลของประชาคมระหว่างประเทศ และร่วมมือกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการกำกับดูแลการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลระดับโลก ตามที่มนตรีแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ Wang Yi ได้กล่าวไว้ในคราวที่ข้อริเริ่มระดับโลกด้านความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อจัดการกับความเสียด้านความปลอดภัยของข้อมูล ทำลายต่อความปลอดภัยของข้อมูลที่เราควรปฏิบัติตามหลักการสามประการ ได้แก่ การรักษาความเป็นพหุภาคี การรักษาสมดุลของความปลอดภัย และการพัฒนา รวมถึงประกันความยุติธรรม โดยสาระสำคัญของข้อริเริ่มดังกล่าว คือ การแก้ปัญหาธรรมาภิบาลดิจิทัลในปัจจุบัน และส่งเสริมการจัดตั้งกฎธรรมาภิบาลระดับโลก (Global Governance) ที่จะสะท้อนเจตจำนงร่วมกันของทุกประเทศและเคารพผลประโยชน์ของทุกฝ่าย

บทสรุป จีนพยายามจะสื่อสารไปให้ทั่วโลกรับรู้คือการเรียกร้องให้รัฐบาล องค์การระหว่างประเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลข้อมูลระดับโลกในโดเมนดิจิทัล รักษาความเป็นพหุภาคี ประกันความเป็นธรรมและความยุติธรรม ร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลภายใต้กรอบการทำงานระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค

ที่มา: <http://www.cicir.ac.cn/NEW/en-us/opinion.html?id=df8fab0f-a8cb-4d80-8f2d-980fb126f988>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

admin_info@sscthailand.org

๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๕-๑๖

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ : Strategic Studies Center

<https://www.facebook.com/sscthailand.org/>